

Resultatul cercetării, după cum ni-l prezentă amintita Direcțiune din Clușiu, este următorul: Când d-ra Sofia Stănescu a mers cu telegrama la oficiul postal, se afla în oficiu o femeie, care „în credință, că cuprinsul telegramei trebuie să fi cunoscut funcționarului telegrafist, a rugat pe d-ra Stănescu să-i talmăcescă pe ungurese cuprinsul telegramei. D-ra Stănescu însă n'a voit să facă asta și, în loc de-a pretinde să i-se primescă telegrama, s'a depărtat din oficiu cu telegramă cu tot. Abia după 10—15 minute s'a reîntors însă din nou cu telegrama în oficiu, unde fiind prezent acum șeful postal, acesta fără nici o observare i-a primit-o“.

În fine ne asigură On. Direcțiune postală și telegrafică din Clușiu, că „a procedat cu rigore în contra persoanei din cestiune, care „a lucrat necorect, dăr nu din rea voință, ci dintr'o grosolană nesciință“ —

Nu putem decât să regretăm, că On. Direcțiune din Clușiu n'a fost în poziția să se convingă despre adevărata stare a lucrului. Noi putem s'o asigurăm din nou, că lucrul s'a petrecut tocmai așa, cum a fost descris în „colónele diarului nostru. Dacă însă cercetarea făcută n'a dus la rezultatul, la care trebuia să ducă, acesta o înțelegem ușor, mai ales după ce însuși d-l Tache Stănescu a declarat în colónele diarului nostru, că nu pretinde satisfacțiune și că prin urmare ar dori să se acopere starea adevărată a lucrului. Se vede, că s'a și acoperit cu succes.

SCIRILE DILEI.

— 30 Decembrie v.

Un premiu frances pentru limba română. „Societatea de lingvistică din Paris“ anunță, că în 1901 va decerne un premiu de 1000 lei pentru cea mai bună operă imprimată, care va avea de obiect gramatică, dicționarul, originea, istoria limbilor romane în genere, *preferabil a limbei române în deosebi*. Autorul va pute fi de ori-ce naționalitate, la concurs însă vor pute fi admise numai opere scrise în limba francesă, română, ori latină.

Vice-protopop al Pogăceleii. Din Blășiuni se scrie, că d-l Ioan Stoica, profesor la școlile primare de-acolo, în considerarea serviciilor de 12 ani prestate pe terenul instrucțiunii, precum și a altor merite ale sale, a fost numit din partea Consistoriului arhiepiscopalian de paroh în Pogăcelea (pe Câmpia) și vice-protopop al aceluia tract.

Redactor al „Telegrafului Român“ nu va mai fi în viitor d-l Gavriil Hango. D-sa anunță, că din cauza ocupațiilor prea numeroase se retrage dela redactarea fișei cu numărul de ađi, care este cel din urmă din 1897.

Stégul vênăt-roșu. Scim, că colorile naționale ale Sașilor ardeleni sunt vênăt-roșu. Folosirea acestor colorii, pe lângă tricolorul unguresc a fost până acuma mai mult sau mai puțin tolerată de către autoritățile administrative. La Bistrița însă s'a ivit de curând un conflict din cauza stégului vênăt-roșu, ce au voit să-l folosească reuniunea de patinagiu de-acolo, dăr care a fost interđis de poliție. Reuniunea s'a plâns la oficiul vice-spanului, dăr și vice-spanul a decis în sensul poliției din Bistrița, aprobând oprirea stégului vênăt-roșu.

Starea séménăturilor. Ministerul de agricultură unguresc publică următorul raport asupra stării economice pe ăina de 1 Ianuarie st. n.: În luna lui Decembrie a nins erăși în mai multe locuri, și astfel séménăturile în cea mai mare parte a țării se află binișor acoperite de zăpadă. La țermul drept al Dunării și în partea de jos dintre Dunăre și Tisa n'a fost zăpadă, aici gerul a stricat mai ales séménăturile slab desvoltate. Șórecii și vermiu au stricat mult în tótă țera séménăturile. Spețiile de grâu séménate mai târziu, în urma gerului uscat, au resărit numai sporadic și neegal. Nutrețul nu lipsesce de nicăiri, dăr în multe locuri se plâng ómenii de lipsa de paie.

Pețire târđie. Profesorul Dr. Weinhold a petrecut de curând mai multă vreme în Meran și avu ócasiunea de a cunoșce pe posesorul vechiului castel nobilitar Rundek din apropiere. Tatăl lui, br. Bernard de Paravicini a fost de patru ori însurat; ultima óră s'a însurat în etate de 82 ani cu o fată de 18 ani Mariana de Zinnenberg și a mai devenit tată a șapte copii. Cel mai mic copil, o fiică, s'a născut după mórtea sa. Baronul a murit în etate de 104; fiica s'a cea mai bătrână din prima căsătorie a fost la mórtea tatălui ei de 80 de ani.

Luțalá americană. Cu ce înțalá se fac divorțurile în America, se vede diutr'un raport al gazetei de New-York, în care se ăice: „Cu o înțelá, care suprimá ori ce „Record“, merse eri în Supreme Court, móra de divorțare. Judecătorul Gaynor a liberat 6 párechii în timp de 35 de minute de lanțurile căsătoriei, pe cari se veștejise trandafirii și rêmaserá numai ghimpii“.

Din camera română.

Sedinta dela 13 Decembrie st. v.

I. C. Grădișteanu (continuând): Ori cât de învederată ar fi această schimbare, sunt însă dator să pun față în față, în această cestiune, pe d. Sturdza de la putere cu d. Sturdza din opozițiune. Și ca să mă țin de ordinea cronologică, voi începe întâi cu d. Sturdza din opozițiune. Nu voi fi lung și nu voi recurge la citațiuni, fiind-că cred, că faptele nu vor fi tăgăduite de nimeni, așa în cât nu voi alerga la acest mijloc de dovedire de cât când ași fi silit.

D. Sturdza în opozițiune resuma teoria d-sale astfel: existența Românilor de dincolo, ăicea d-sa, este primejduită de politica de maghiarizare, și pe de altă parte existența Românilor de dincolo, fiind o condițiune *sine qua non* și a existenței Regatului român, nu putem să tăcem și nu putem să ne alipim de tripla alianță decât nu se resolvă cestiunea românescă în mod mulțămitor, așa în cât să se asigure această existență a Românilor de dincolo. Pentru această asigurare a existenței Românilor de dincolo, d-sa propunea adoptarea tuturor punctelor ale programului de la Sibiu, afară de autonomia Transilvaniei. Și ca mijloc de a ajunge la acest scop, d-sa ăicea, că trebuie ca guvernul românesc să se facă samsar cinstit, adecă să intervină sub o formă óre-care. Și pe tema această d. Sturdza a rostit două discursuri în Senat, un discurs la Orfeu, și organele d-sale de publicitate au bubuit aprópe trei ani de ăile nu numai de tirade naționaliste, dăr și de învinuirii sângeróse la adresa conservatorilor, pe cari îi numea nemernici, trădători de țera și i învinovátea, că s'au învoit cu magnații unguri ca să înăbușescă cestiunea națională.

În timpul acesta, cestiunea națională lua un avânt nemai cunoscut până atunci; ajungea să fiá o cestiune europenă. Tóte organele de publicitate din Europa se ocupau de ea. Dincolo era o mișcare cum nu se mai veduse: manifestații peste manifestații, memorandum, meetinguri românesci.

Tóte acestea, d-lor, grație nouă tuturor, cari luptam în cestiunea națională și grație nișel, ađi trebuie să recunóscem cu toții, și neutralității guvernului conservator. Éta, d-lor, d. Sturdza din opozițiune.

Să venim acum la d. Sturdza de la putere:

D-lor, decă nu am fi văđut pe d. Sturdza la putere, negreșit, că noi în această cestiune nu ni-l'am fi putut închipui altfel de cât urcând treptele puterei, cu capul sus, și cu mândria unui om, care are o mare cestiune de resoltat și apoi ni-l'am fi putut închipui ori resoltând cestiunea așa cum o propusese d-sa și cărmuind pe urmă mai departe destinele României, binecuvântat de un neam întreg, ori cu mândria în suflet, dăr încă mândru, scoborând treptele puterei pentru că nu a putut isbuti să facă ceea ce a voit, și rêmânând, decă nu binecuvântat, dăr cel puțin stimat de un neam întreg.

Ei, d-lor, nu am văđut nici una, nici alta. Am văđut un lucru, la care de sigur nu ne așteptam. Am văđut un lucru pe care nimeni nici nu și-l putea închipui: am văđut pe d. Sturdza urcând treptele puterei plecat și umil, ăic: uroând treptele puterei plecat și umil, căci cel d'intăi act de guvernământ al d-lui Sturdza a fost scusele de la Iași dictate de ministrul plenipotențiar al Austro-Ungariei la București. Și pe urmă l'am văđut căutând, în adevăr, să resolve cestiunea națională, dăr nu prin dobândirea legitimitelor drepturi cerute de Români, ci prin înăbușirea fără condițiune a acestei cestiuni.

Două lucruri însă, d-lor, îi steteau în cale: erau, comitetul național românesc de dincolo și liga culturală română din București.

Ei bine, aceste două instituțiuni trebuiau distruse séu cel puțin paralizate.

D. Sturdza a început cu comitetul național de dincolo și atunci, prin prietenii séi pe cari îi avea în acest comitet, am văđut producându-se ceea ce nimeni nu și închipua, că póte să se producă: am văđut pe acest comitet, care până atunci fusese un zid de care se isbise înzadar valurile maghiare, am văđut acest comitet desbinându-se și prin desbinare ajungând la neputință.

Atáta nu ajungea: trebuia zădărniciată și Liga din București. Atunci am văđut pe d-l Sturdza, prin deosebite mijlóce, pe cari nu voi să le mai reamintesc, paralisând întâi activitatea Ligei și stárnind prin acesta o furtună în sinul acestei instituțiuni, furtună urmată erăși de desbinare și, prin urmare, și de amortelá. Și când tóte silințele d-sale páreú că și-au dat ródele, când cestiunea națională, căđută în amortelá, párea că trage de mórte, d-l Sturdza a cređut, că și póte încununa opera prin visita dela Pesta și decorarea lui Jeszenszky.

Éta d-l Sturdza la putere, cu Dr. Rațiu în opoziție, cu Jeszenszky la putere. Decă nu séméná acești doi d-ni Sturdza, de sigur că vina nu este a mea.

Dăr, d-lor, cum putem înțelege această purtare a d-lui Sturdza? Să n'aibă d-l Sturdza și în această cestiune, ceea ce are întot-deuna, măcar ócusă? În zadar m'am bătut capul, n'am găsit nici una.

În timpul opozițiunii cestiunea națională n'a fost condusă, după cum ăice d-l Delavrancea, de temperamentul partidului, ci a fost condusă de însuși d-sa, capul partidului național-liberal, séu decă voiți, să ăicem mai bine șeful. Pe de altă parte situațiunea politică, în ceea ce privește cestiunea națională, nu s'a schimbat simțitor de atunci, căci nu s'a schimbat orientarea politică a României, pentru ca să ăiceți, că ne mai având simpatie pentru tripla alianță, nu mai avem nimic de cerut și de așteptat dela statele, din care e alcătuită. Situațiunea este tot cam aceeași, cu singura deosebire: că Românilor de dincolo li-s'a înrăit și mai mult sórta și că guvernul nostru s'a apropiat în aceeași măsură de guvernământ dela Budapesta.

Cum să înțelegem dăr cauza acestei schimbări? Căci suntem datori să i dăm o explicațiune, căci nu e schimbare ómenescă fără cauză.

Ei, d-lor, explicațiunea este pe cât de lesne de dat, pe atât de mândritore pentru tótă lumea. D-l Sturdza a voit să facă din cestiunea națională o párghie, cu care să se póta ridica la putere, párghie pe care a aruncat-o departe de d-sa ca ne-crebnică și chiar ca primejdiosă îndată ce a urcat treptele puterei.

D-sa a voit mai mult: a voit să arate și să dovedescă lumii, că în cestiunea națională ține în cutele togei sale pacea ori răsboiul.

Pentru a dovedi, că așa stă lucrurile, că d-l Sturdza a lucrat astfel pentru a ajunge ori a-se menține la putere după împrejurări, am în sprijinul celor spuse și un alt fapt fórt curios.

Nici d-l Sturdza, nici prietenii d-sale, nimeni n'a îndrăsnit la rëndul acesta să l'apere în această cestiune.

Acum doi ani am avut onóre să vorbesc în aceeași discuțiune tot despre cestiunea națională și atunci cel puțin d-l Sturdza, m'i spunea: Aveți nițică răbdare, că abia am venit la putere; scusele dela Iași nu însemnézá nimic, — așa da a înțelege d-sa — aveți răbdare și veți vedea.

Ei, am avut răbdare. d-le Sturdza, doi ani și am văđut: visita dela Pesta și decorarea lui Jeszenszky.

Acum însă, d-lor, d-l Sturdza a amuțit cu desevșire aci în Cameră; ne vorbesce de creditul fonciar, ne vorbesce de fel-de-fel de lucruri; de cestiunea națională, însă, nici un cuvânt.

În Senat s'a mărginit să spună, că de ce nu s'ar fi făcut visita la Pesta; că nu vede ce ar fi împiedecat ca Regele nostru să întórcă visita împératului la Budapesta; de cestiunea națională, însă, erăși nu a pomenit nimic.

Dăr partizanii d-sale respund măcar ei ceva la tóte învinuirile ce i-se aduc?

D-l Palladi ieri se mângăia cu credința, că nici d-l Sturdza nu e în stare să stingă cestiunea națională, dăr nu și-a dat ostendela să apere pe d-l Sturdza în cestiunea națională.

Singur d-l Iepurescu a avut óinismul să ăicá, că cestiunea națională e o cestiune de relațiuni sociale. Acestă cestiune, care, după șeful d-sale, era altă dată o cestiune de existență națională pentru noi, afirmá ađi, că e o cestiune de relațiuni sociale: avem dreptul să ne dăm bună-ăiua cu Români de dincolo.

Ei bine, d-lor, vă puteți fórt bine închipui, că cu un asemenea sistem de apărare, séu mai bine ăis, neapărându-te de loc, ci vorbind cu totul de alte lucruri, ca bună-óra, cum ăice d-l Delavrancea, de rostul României în concertul european, nu se póte amági opinia publică.

Și de aceea, d-lor, ori-câte iluzii și-ar face d-l Palladi, d-l Sturdza a pierdut nu mult, a pierdut tot în opinia publică, și a ajuns astăđi să fiá ministrul român cel mai urit, care a fost vre-odată de tot némul românesc.

În Țérá, d-lor, scim cu toții ce se petrece: vedem pe liberali chiar fugind de d-sa. S'a vorbit și aci în Cameră de această mare putere repulsivă, care face să fugă pe mulți și pe cei mai buni din partidul liberal. În Transilvania, d-lor, nimeni nu mai crede în d-l Sturdza, afară de doi trei óraeni, cari redactéză o gazetă la Arad și din cari unii sunt fostii redactori la „Voința Națională“.

În Macedonia se găsesce scris până și de copii pe zidurile școlólor: „Jos Sturdza“. În Bucovina, unde am fost astă-vară, nu m'am întâlnit cu un om care să nu mă întrebe: când scăpăm de Sturdza?

Apoi, d-lor, când un ministru ajunge în așa situație, și decă își dá séma de ea, nu i mai rêmâne decăt un singur lucru de făcut, singurul lucru bun, pe care l mai poți face și pentru d-ta personal și pentru partidul liberal și pentru țera și pentru românismul întreg, nu-ți mai rêmâne decăt să te duci.

Dute! Ca să nu fi goniți, cum nu a mai fost gonit nimeni de pe acea bancă!

Producțiuni și petreceri.

Săcele. 29 Decembrie v. 1897.

Stimate D-le Redactor! Vineri în 26 Decem. v. (a doua ăi de Crăciun) s'a ținut în sala hotelului „Sóre“ din Satulung producțiunea declamatorică musicală împreunată cu dans, arangiată de cercul conferențiar al invétătorilor români din Săcele.

Producțiunea se începú prin cuvântul de deschidere al stimatului dn. director D. Dogariu, care cuvânt a fost punctul cel mai de interes din întreaga programă. D-sa începú prin a aráta, cum cercul conferențiar prin arangiarea ástor fel de producțiuni are în vedere ridicarea poporului nostru pe un pedestal mai înalt de civilizațiune; își cere voiá a vorbi despre: *desvoltarea spiritului ómenesc pe calea progresului*. Urmăresce mersul progresului intelectual al ómenimei pe basa legilor naturale stabi-

lite de Provedință; arată apoi, cum astăzi acest progres este facilitat foarte mult prin școlă; amintesc grelele timpuri, prin care am trecut noi Români, arată cum odinioară nu ne era iertat să învățăm carte, cât eram atunci de ignorați și desprețuiți. Astăzi însă, când ne bucurăm și noi de școlile proprii ale noastre, ni se impune în mod imperios să le sprijinim și să le păstrăm ca pe lumina ochilor noștri, căci numai prin școlă se va salva mai iute gloria nemulului nostru, numai prin școlă poporul nostru blând și suferitor își va înțelege tot mai mult misiunea și va deveni un leu, care va sta nemișcat la postul său, spre a se apăra de undele valorilor întunecate, ce ar încerca să-l mai cotolescă vreodată.

O prea plăcută surprindere ne-a făcut zelosul director în decursul discursului său prin vestea, că corpul didactic de aici e aplicat a începe chiar o serie de prelegeri publice pentru deșteptarea poporului. Nespusă binefacere ar fi această pentru Români săceni, căci poate nicăieri nu se simte necesitatea unor astfel de prelegeri ca în Săcele, unde situația economică, politică și socială a Românilor este astăzi atât de periclitată. De sigur, că nise prelegeri publice ținute la timp și potrivite ar contribui mult la deșteptarea poporului și la întărirea moralului său.

Punctele 2, 4, 6 din program „Colinda“, cor bărb. de Tim. Popovici, „Din depărtare“, cor bărb. de I. Vorobchieviciu, și „Sunt Român“, cor bărb. de Humpel au fost executate cât se poate de frumos de corul corpului învățătoresc.

Punctul 3; dialogul „Despot și Ciubăr vodă“ de V. Alexandri a fost predat cu deplin succes de d-nii Hamsea și Ivan. Am de amintit, că înțelegerea acestui dialog a fost mult ușurată printr'un nimerit *prolog* făcut de d-l D. Dogariu.

Punctul 5) „Povestea de leac“, anecdotă de Speranță, a fost predată într'un mod foarte hazliu de d-l Muntean. A fost viu aplaudat.

În fine, ca încheiere, s'a predat „Medioul fără voie“, comedie în 3 acte de Molière. Piesa acesta a fost corolară întregii producțiuni. Tipul medicului a fost reprezentat prin d-l Ștefan Cotoară, er soția medicului a fost reprezentată prin d-ra Alesandrina Dogariu. Poate că Molière însuși n'a visat un tip mai fidel, decât acela, pe care l'a prezentat d-l Cotoară, ca și d-ra Dogariu Ambi au fost la înălțime. Efectul în public era mare și când la finea actului prim se retraseră de pe scenă, furtunoasele aplauze îi rechemau mereu.

Forțe bine și-au jucat rolurile d-rele Tarca și Popa, precum și d-nii Popovici Luca, Dogariu (junior), Hamsea, Barbat și Ivan. Publicul a rămas foarte încântat de succesul acestei piese. Toți diletanții au fost călduros felicități, în special d-ra Dogar și d-l Cotoara. Când un d-n profesor felicită pe acest din urma îi duse între altele: „Ai jucat excelent acum un an, er astăzi splendid“.

După producțiune se încep dansul prin o animată „Horă“, la care se prins mic și mare, tiner și bătrân, și se continuă dansul până în ziua, când se sfârși prin o frumoasă „Ardeleană“, — după care ne despărțiram ducând cu noi cele mai plăcute impresii și suvenirii.

Un participant.

Societatea academică soc.-lit. „România Jună“ din Viena va aranja mâine, în presera Anului nou, o convenire socială împreună cu concert și dans. Pentru comitet: Al. Crăciunescu, președinte; A. Păscuțiu, secretar. Oferte maritimose în folosul cabinetului de lectură se primesc cu mulțumită.

Program: Cuvânt de deschidere, de Al. Crăciunescu; Concert cu binevoitorul concurs al d-lui prof. Dr. J. Gänzbacher, 1. Liszt: Etude Concert Des-dur executat de d-ra Lily Pretorian, 2. a) Gounod: Serenade esec. de d-ra A. Pretorian, b) Skelletti: Ce te legeni codrule es. de d-ra A. Pretorian, 3. Schuman: Trăumeri esec. de d-ra A. Piso acomp. de d-l W. Șorban.

4. a) Grieg: Hoffnung esec. de d-ra N. Otto, b) Godard: Chanson de Florian esec. de d-ra N. Otto, 5. J. Vaida Voevod: Măstrul (poesie), decl. de D-l A. Vaida Voevod. După pauză: 1. Beriot: Concerto I^o esec. de d-ra A. Piso acomp. de D-l W. Șorban, 2. a) Cesek: „Das erste Lied“ es. de d-ra A. Pretorian, b) Steinbach: „Rothhaarig ist mein Schätzlein!“ es. de d-ra A. Pretorian, 3. Liszt: „Venezia et Neapoli“ es. de d-ra L. Pretorian, 4. a) Thomas: „Mignon“, Romance de d-ra N. Otto, b) Grieg: „Ich liebe dich!“ esec. de d-ra N. Otto. — Urmază dans.

Petrecere de dans în Arad. Ni-se scrie din Arad: În locul îndatinatului bal, ce an de an se aranjă în Arad, anul acesta, din cauza recoltei slabe și peste tot a crizei economice, pe care o simte totă lumea, tinerimea română din Arad și jur a decis, ca să nu aranjeze în carnavalul acesta bal. Pentru de a oferi însă societății române ocaziunea de convenire și pentru de a alimenta simțul social, ceea ce cu deosebire la noi este o necesitate, s'a luat hotărârea de a se arangia o simplă petrecere cu dans. Spre scopul acesta s'a și constituit un comitet de aproape 40 membri, cari au și început a face pregătirile necesare. Această petrecere, la care damele sunt anume rugate de-a se prezenta în toaletă de promenadă, se va ține în 12 Februarie n. în sala dela hotelul „central“. Invitățile pentru această petrecere se vor espeda peste câteva zile.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea veduvelor sărase din Brașov și Săcele aranjază o petrecere de dans în presera anului nou.

Deore-ce invitații speciale nu se fac, avem onorea a invita pe această cale pe P. T. public, care dorește să-și petreacă presera anului nou în o mare familie românească aici în Brașov.

Petrecerea se ține în sala cea mare a Redutei orașenești.

Începutul la 8 ore seara.

Pratul de cină are 1 fl. de persoană. Bilete de intrare se pot cumpăra în librăria Ciurcu și seara la ocazie.

Brașov, 30 Decembrie 1897.

Pentru Comitetul Reuniunii:

Marica I. Popea, Dr. Ios. Blaga,
presedintă, secretar.

Concert și Teatru.

Concertul dat de artiștii vieneși d-nii B. Klement, Leo Altmann și A. Laszky, a reușit sără perfect. Virtuozul în violină d-l Altmann corespunde pe deplin titlului ce-l poartă. D-sa cântă într'un mod de tot original artistic și are o deosebit de frumoasă tehnică. Dintre piesele ce le a executat mai cu efect au fost: „Souvenir de Moscou“ de Wieniawsky și „Hexentanz de Bazzini“.

Tenoristul B. Klement a surprins publicul cu vocea-i puternică duiosă de un sunet metalic și predarea-i excelentă. De tot bine și cu sentiment a cântat „Mir trăumie“ de compunistul Laszky care însoțit a acompaniat pe concertisti într'un mod de tot artistic, și „Musica proibita de Castaldone“.

Publicul și-a manifestat mulțumirea sa prin dese și sgomotoase aplauze. Păcat că concertul nu a fost mai bine cercetat.

Concertului i-a premers o mică, der miunată farasă de Böhm, „Nur zwei Gläschen“, în care cu deosebire comical d-l Rukovitsch a fost la înălțime.

Varietate.

Păcălit — Se știe, că hoții englesi, mai ales cei din Londra sunt mai astuți și mai vicleni decât colegii lor germani și francezi. Acesta însă nu eschide ca și ei să se fiă câte-odată păcăliți, cum dovedesce următoarea întâmplare din viața renumitului portretist engles Jackson († 1836). Pictorul, care era neinsurat, suferea în vârsta și obiectele găsite la el s'a conștient prin jurământul servitorilor, că ele

umbla și era silit să se lase a fi purtat într'un scaun cu roțițe dintr'o odaie într'alta. Totă vecinătatea din Bridgewater, unde locuia pictorul, știa de acesta, precum și că avea numai un singur servitor, care de multe ori lipsea de acasă ore întregi, fiind trimis de stăpânul său.

Un hoț isteț din Londra aflase toate acestea și pândi ocaziunea, când Jackson trimise pe servitorul său, ca să facă cumpărături din suburbiul învecinat. Servitorul nu putea să se întorcă, decât într'un ceas, și timpul acesta era de ajuns pentru pungaș, ca să-și execute planul.

El intră din tindă în bucătăria și dădu aicea, spre nemulțămirea sa, de bucătăreasă, se reculese însă iute și duse: „Scusați, numele meu este Blackburne; James mi-a dăis, că d-l Jackson vrea să mă consulte asupra suferinței sale“.

— „Aha, ești un medic, d-l meu?“ întrebă bucătăreasa, care nu se gândea la nimeni rău.

— „Așa e, domnișor!“

— „Bine, atunci du-te numai în sus. D-le pentru moment torturat de suferința sa, și dacă n'a-i fi tocmai un doctor, nu te-și lăsa la dănsul“.

Falsul medic urcă scările și intră iute, fără a bate la ușă, în odaia unde se afla Jackson. „Bună ziua domnule“, duse el politicos, lăsând ușa deschisă, pentru ca bucătăreasa, dacă asculta, se potă auzi cuvintele sale. „Imi pare rău, că te afl într'o stare atât de rea“. Apoi, după ce a închis ușa, a continuat: „Cum ved, nu-ți poți ajuta nici de cum, și nu te poți mișca din loc, și servitorul d-tale a eșit, tot așa și bucătăreasa; i-am întâlnit pe amândoi pe stradă“.

Pictorul privia înmărmurit la oșpele și nechiemat.

„Este cu totul de neertat, că te-au isat astfel singur, căci eti cari sunt urcările“, duse pungașul. „Imi iau voia de a te lăsa acest ceasornic cu lanț cu tot de pe masă și de-al băga în busunar. De-orece ai departe observ, că cheile sunt aici, și deschide aceste pulpitre și vino căuta ceea ce ai aicea în ele, ce pot să folosesc eu“.

„Din parte-mi, fă ce vrei“, răspuse Jackson, știind foarte bine, că nu-l pote împedea și îndoindu-se tot odată, că strigătele sale după ajutor vor fi auzite de ineva. „Eu însă nu cred, că vei face o treabă mare cu jăfuirea d-tale“.

„Lasă acesta în grija mea“, răspuse hoțul. „De-almintrelea scumpul meu omn, eu nu jăfuesc, ci am numai câte o asiune pentru anumite obiecte, cari se pot vinde ușor și de aceea le i-au la mine“.

În decursul acestei conversații nu îndrăgim timpul. Într'un scrin din colț află un viciu de masă de argint, precum și alte alte obiecte, ce le afla vrednice de lua cu el. Încă nu trecuseră 10 minute, când cu o privire iute se asigurase că nu și avea ce să ia cu el. În momentul ursor a pachetaț tot într'o legătură, făcând pictorului un compliment profund și dispără.

Intr'aceea nici pictorul n'a stat cu nile în sin. Podagra îl ținea în loc și-l ea cu neputință să umble, der nu-l împedea de a și folosi mâinile. Pre-d nechiematul său vizitator era cu totul rîns de gândul la jaful său, Jackson a enat cu cerusa un portret de o asemănare frapantă a hoțului pe o foiță de hârtie ce se afla pe masă lângă el.

Indată ce s'a reîntors servitorul, stățul său îi spuse pe scurt ce s'au petrecut și îl trimise cu desenul amintit la el mai de-aproape oficiu polițienesc. Aici detectiv recunoscu în portret îndată pe pungaș bine cunoscut, și plecă neamănat să-l cante. El fu așa de norocos de-al flescort timp după aceea într'o locandă și oțli, încă înainte de ce avuse timp de a se îndreptă mear un singur obiect din cele luate. Înainte de amădă s'a comis furtul de Jackson, er după amădă i-s'a și adus oțli, care fu recunoscut de el și de bucătăreasa, care era neinsurat, suferea în vârsta și obiectele găsite la el s'a conștient prin jurământul servitorilor, că ele

Firește că în fața acestor dovezi, hoțul n'a mai putut nega și a mărturisit, crima sa. Înainte de a trece 6 săptămâni el se afla deja pe drum la Botany Bai, cunoscutul asil al criminalilor în Australia. Când era să pornescă însă, el mai avu impertinența de a ruga în scris pe pictor, ca să-i cinstescă portretul făcut cu creionul, care la fost dat de goi, pentru-ca „să-i rămână măcar ceva după truda sa“.

Jackson îi implini cererea cu observarea, că în genere nu obișnuiesc a dăru portretele făcute de el, ci din contră le obișnuiesc a le vinde destul de scump; fiind-că însă e vorba numai de o schiță cu creionul și nu de un portret complet și fiind-că prin acesta a fost scutit de o mare pierdere, vrea să se abată de astă-dată dela principiul său. Acest portret a și însoțit pe pungaș de fapt la locul său de deportațiune.

ULTIME SCURT.

Fraga, 10 Ian. Astăzi s'a deschis dieta boemă. Înainte de aceasta, s'a sistat staturul. „Prager Ztg.“ într'o ediție extra-ordinară, precum și afișuri lipite pe ziduri anunță, că ați dimineță la 6 ore a fost sistat staturul.

Dieta exprimă fidelitate către împăratul și regele. Propunerea se primesc cu strigări de „Slava“ și „Hoch“. Președintele curiei marilor proprietari propune să se algea o comisiă de 24, care să prezente proiectul de lege cu privire la regularea în înțelegere a raporturilor de limbă între cele două popore ale țerei. Deputatul Schlesinger propune să se casseze ordonanțele de limbă.

Paris, 10 Ian. Astăzi s'a început procesul majorului Valsin-Esterhazy în afacerea Dreyfus înaintea tribunalului de rebel. S'a adunat mare mulțime de popor înaintea tribunalului. În sală a încăput puțin public între martori se află și Mathieu Dreyfus, după care urma d-ra Dreyfus îmbrăcată în negru. Tribunalul e compus de un general ca președinte și șapte juđi. Rechizitoriul acuză pe Esterhazy de aceeași crimă, ca pe Dreyfus, că adevărat a divulgat secrete militare străinilor. Martori sunt cu totul 26, între cari și senatorul Scheurer-Kestner și colonelul Picart. Reprezentantul guvernului a cerut ședință secretă. Tribunalul a declarat pertractarea în parte secretă, der de ocamdată se continuă public.

DIVERSE.

Clopotul lui Schiller. Renumitul clopot din Schaffhausen, care a inspirat pe poetul german Schiller în prea frumoasa sa poemă intitulată „Clopotul“, care se află tradusă și în românește, după cum anunță foile din Elveția, este aproape de-a fi stricat. El a fost turnat la 1486 și de el sunt legate o mulțime de tradițiuni rămase dela părinții la fii. În vécul trecut s'a rupt o bucătă din clopot. Din cauza acesta Elvețienii au cruțat mult clopotul, ierna îl acopereau, ca să fiă scutit de frig, er vara îl trăgeau numai Dumineca. Țilele acestora comitetul comunei Schaffhausen a discutat într'o ședință a sa și cestiunea clopotului. Unii au fost de părere, ca clopotul să fiă pus într'un muzeu istoric, der părerea acestora nu s'a primit, ci s'a hotărît ca clopotul să fiă topit și din nou turnat.

Domnii abonenti, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata expedare a țiarului.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele scrieri bune pentru popor: (Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată.)

Memorii din 1848-49 de regretatul *Vasilie Moldovan*, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Trandafir și violele se numesc o frumoasă și elegantă carte de poezii populare, culese și ordinate de *Ion Pop Rețeganul*. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesci, voinesci, ostășesci, de bucurie, de dragoste, jale, dor, urit, mânie, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. *Edițiunea II*. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Noaptea de iernă, romane pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 romane cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Dracul, romane de *V. R. Buticescu*. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin poștă 12 cr.)

„**Lira Bihorului**“, este o cântecică cu balade populare, adică o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Vinuri din pome, scriere în limba populară, de *Grigorie Halip*, profesor la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagini, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pome, cari pome sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avea gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin poștă 23 cr.)

Pentru **preoții învățători** și alți bărbați cu carte mai multă se pot procura următoarele cărți, dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov:

„**Predici pe toate Duminicile și sărbătorilor de peste an** de *Em. Elefterescu*, doctor în medicină și teologie, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numeroasele sale scrieri atât de medușe, instructive și cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

„**Predici pentru Duminică**“ de *Iustin Popșiu* învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, cuprinzând predici frumoase pentru toate Duminicile de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin poștă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Cuvântări funebrale și lertăciuni pentru diferite cazuri de moarte, întocmite de *Jean Papiu*, cunoscutul scriitor bisericesc, așd canonic în Gherla. Este asemenea o carte mare, de vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin poștă 1 fl. 60 cr.)

Cuvântări bisericesci pe sărbătorile de peste an, scrise tot de d-l canonic *Ioan Papiu*. Pe lângă predică, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început); prin poștă 1 fl. 60 cr.

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasilie Chrste*. Conține predică dela Duminică XI după Rosalii până la Duminică Vameșului. Prețul 80 cr. (prin poștă 85 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de *Basilie Raftu*, fost profesor în seminariul din Blășișu și așd vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Cuvântul în școala populară, de *Iuliu Pop*, învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Ortografia română în actuala sa stare de dezvoltare, de *V. Dumbravă*, profesor în Beiuș. Ne mirăm mult și aflăm aproape de neînțeles, că din această carte bine scrisă și atât de necesară pentru tot Românul, care a absolvat gimnasiu, abia s'au vândut până acum câte-va. Asta încă ne dă o trită dovadă, ce nepăsători sunt față de literatura română oamenii noștri, cari se pretind a fi învățați, dăr cari în mare parte nici nu-și cunosc bine limba lor, nu știu ortografia și nu știu regulile interpunctiunii. Tote acestea le-ar pute învăța din această carte, care costă numai 40 cr. (cu posta 43 cr.)

În viltore, romane și impresii, de distinsul scriitor român *A. Vlahuță*. Conține 24 scrieri diferite. Prețul 70 cr. (cu posta 75 cr.)

Poesii de Vasilie Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Din trecentul Silvaniei, legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Felicitări în poezii și prosă la un nou, ziua născerei și ziua numelui, cântări diferite rudenii, preoții învățători și bini făcători, precum și vorbiri la diferite ocazii școlastice, de *George Simu*. Prețul 9 cr. (cu posta 22 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane la ocazii, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la Institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 10 cr. (cu posta 22 cr.)

Prietenul Săteanului Român, sfaturi în formă de dialog, scrise de d-l *Ioan Pe Rețeganul*. Este o carte plină de învățături foarte folositoare pentru popor. În ea arată prin exemple vii căile, prin cari omul ar pute să se ferescă de multe rele și să ajungă la bunăstare și fericire; se vorbește în ea despre măestrii și învățături, despre cultivarea pomilor, despre limbă și lege, despre procese, împrumuturi, beți, lux, lenă, despre pomărit și stupărit, viul de pome, cum se îmbogățesc Jidani, cum lucră țeranii pământul în alte țeri. La urmă se mai află și o mulțime de poezii din cele mai plăcute pentru popor, scese de cei mai aleși poeți români. Prețul 0 cr. (trimis prin poștă 35 cr.)

Merinde dela școlă seu învățături pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănarea mărimea ei. Dăr și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Când pentru întâia-ară a eșit de sub tipar această carte, toate zăzetele românești au scris despre ea cu cea mai mare laudă. E în adevăr o carte, care n'ar trebui să lipsescă din bibliotecile românești. Prețul 60 cr. (trimis prin poștă 70 cr.)

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localisată de *Antoniu Popșiu*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoară, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin poștă 14 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, tot de *Pop Rețeganul*. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Malor**.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Ianuarie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de corone ung. 4%	99.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.75
Bonuri rurale croat-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premiu	154.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.50
Renta de argint austr.	102.35
Renta de hârtie austr.	102.35
Renta de aur austr.	121.55
Losuri din 1860	144.50
Acții de-ale Banței austro-ungar.	943.—
Acții de-ale Banței ung. de credit.	384.25
Acții de-ale Banței austr. de credit.	357.—
Napoleondori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista	20.—
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	102.—
Note italiene	45.45

Cursul pieței Brașov

Din 11 Ianuarie 1898.

Bannota rom. Cump.	9.47	Vând.	9.49
Argint român. Cump.	9.44	Vând.	9.47
Napoleondori. Cump.	9.50	Vând.	9.54
Galbeți Cump.	5.63	Vând.	5.66
Ruble Rusești Cump.	127.75	Vând.	—
Mărci germane Cump.	58.60	Vând.	—
Lire turcești Cump.	10.75	Vând.	—
— r. fonc. Albina 5%	101.—	Vând.	102.—

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. În cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Vinuri vechi,
cu prețuri reduse.

Pentru a serba ziua Marelui Vasilie și a Anului nou 1898, în care cred, că se vor face mari schimbări, cu mai mare bucurie **am redus prețurile vinurilor mele, cu 10, 15 procente**, așa vinul care l'am dat până acum cu 40 cr., îl voi da dela (31)12 Ianuarie înainte cu **36 cr.**, cel ce l'am dat cu 50 cr., va costa **45 cr.**, și cel ce a costat 70 cr., va fi numai **60 cr.**

Cine nu crede, se pöte convinge la
„Nr. 10 pe Romuri (Rahmengasse) Nr. 10.“

POMADA MAGDA a lui Kessler este pe baza compoziției sale dermatologice-terapeutice, un remediu cunoscut, ca cel mai excelent în contra mătreței, cum și în contra căderii părului.

POMADA MAGDA prin mulți ani aprobată este de tot nevătmătoare, are un efect excelent pentru creșterea părului, și se recomandă la toți, precum și la copii, ca un remediu excelent profilactic în contra tuturor bolilor contagioșe a părului.

Depozit central de expedițiune la farmacistul *Rudolf Kessler* în Gyertyámos, (comit. Torontal) în Sibiu: Farmacia moștenitorilor *Molnar Strada Cisnădiei*, în Brașov: la farmacia lui *Ferd. Jekelius*, și în farmacia lui *Francisc Kelemen*, în Reghinul-săsesc: la farmacia lui *Emil Vermescher*.

— Prețul 3 corone. — 6-10, 1465

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Octombrie st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

- Dela Budapesta la Brașov:**
- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesc la 0 ore 0 min. dimineța.
 - II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
 - III. Tr. accel. peste Clușu la 2 ó. 9 m. p. m.
 - IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. sêra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, êr dela Clușu până aici tren mixt)*.
- Dela București la Brașov:**
- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore 0 min. dim.
 - II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
 - III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
 - IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. sêra.
 - V. Trenul accel. la — ore — min. sêra.

- Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:**
- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Ciuc-Szerda).
 - II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St. Georgi cu Tușnadul).
 - III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. sêra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

- Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu):**
- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
 - II. Trenul mixt la 1 órá 9 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov:

- Dela Brașov la Budapesta:**
- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, êr de acolo mai departe ca tren de persoane).
 - II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
 - III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. sêra.
 - IV. Tr. accel. (peste Arad) la — ore — min. sêra.
- Dela Brașov la București:**
- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
 - II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la — ore — min. dim.
 - III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
 - IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Orad Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.
- Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:**
- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 2 ó. 55 m.
 - II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
 - III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).
- Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu):**
- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
 - II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.